

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 116.005 van 17 februari 2003
in de zaak A. 70.387/IX-1961.**

In zake : Marc KIEBOOMS,
 die woonplaats kiest bij
 advocaat G. VAN GRIEKEN,
 kantoor houdende te BRUSSEL,
 Keverslaan 11

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de minister van
Landsverdediging.

DE RAAD VAN STATE, IXe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Marc KIEBOOMS, luitenant bij de Krijgsmacht, op 19 augustus 1996 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van het besluit van 14 juni 1996 van de minister van Landsverdediging waarbij het door hem aangeboden ontslag, ingaande op 1 juli 1996, geweigerd wordt;

Gelet op het arrest nr. 63.621 van 17 december 1996 waarbij de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit wordt verworpen, en waarbij de afstand van de vordering tot het bevelen van voorlopige maatregelen onder verbeurte van een dwangsom wordt toegewezen;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien de "aanvullende memories";

Gezien het verslag opgemaakt door eerste auditeur
R AERTGEERTS;

Gelet op de beschikking van 5 oktober 1999 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de regelmatig gewisselde laatste memories;

Gelet op de beschikking van 14 november 2002 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 16 december 2002;

Gehoord het verslag van staatsraad A. VANDENDRIESSCHE;

Gehoord de opmerkingen van advocaat G. VAN GRIEKEN, die verschijnt voor verzoeker, en van majoor militair administrateur A. DE DECKER, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het advies van eerste auditeur R. AERTGEERTS;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Overwegende dat de gegevens van de zaak kunnen worden samengevat als volgt:

1.1. Verzoeker is luitenant in het korps van de pantserstroepen.

1.2. Op 16 april 1995 sluit hij, met ingang op 1 juli 1995, een arbeidsovereenkomst met een privé-werkgever. Op zijn verzoek kent de minister van Landsverdediging hem een tijdelijke ambtsontheffing wegens persoonlijke aangelegenheden toe tot 30 juni 1996.

1.3.1. Op 26 maart 1996 vraagt verzoeker zijn ontslag aan uit het kader van de beroepsofficieren met ingang van 1 juli 1996. Onder de rubriek "redenen" vermeldt hij:

"1. Ik neem met mijn graad en anciënniteit naar het reservekader over te gaan (sic).

2. Ik weet dat ik NIET zal kunnen genieten van de voordelen die, enerzijds, voorzien zijn in de reglementering betreffende de werkverschaffing en de werkloosheid en, anderzijds, in de wetgeving betreffende de verzekering tegen ziekte en invaliditeit."

Met het thans bestreden besluit van 14 juni 1996 weigert de minister van Landsverdediging het ontslag. Het besluit vermeldt de volgende reden :

"Voldoet niet aan de vereiste rendementsvoorwaarden."

1.3.2. De minister van Landsverdediging weigert op 7 oktober 1996 ook een nieuwe, 8 juli 1996 gedagtekende, aanvraag tot ontslag vanaf 1 juli 1996. Hij verwijst opnieuw naar het niet-voldoen aan de rendementsvoorwaarden.

Inmiddels heeft de minister op 28 augustus 1996 aan verzoeker wel een nieuwe tijdelijke ambtsontheffing wegens persoonlijke aangelegenheden verleend voor twaalf maanden vanaf 1 september 1996.

1.4. Op 9 januari 1999 schrijft de minister van Landsverdediging aan verzoeker :

"Luitenant,

Op 26 maart 1996 heeft u het ontslag uit het kader van de beroepsofficieren gevraagd en de wens uitgedrukt over te gaan naar het kader van de reserve-officieren. Op 14 juni 1996 werd uw aanvraag geweigerd.

U bestrijdt deze weigering nog steeds voor de Raad van State (zaak A. 70.387/X-6831).

Aangezien u sinds juli 1995 slechts twee maanden werd heropgenomen in de getalsterkte van de Krijgsmacht, kan ik het door u blijkbaar nog steeds gewenste ontslag heden wel toestaan.

De juiste datum van het ontslag, dat zoals u weet moet aanvaard worden door Z.M. de Koning, zal u later worden medegedeeld door de Sectie Administratie van de Divisie Personeel van de Krijgsmacht."

1.5. Bij koninklijk besluit nr. 2175 van 15 januari 1999 wordt het door verzoeker aangeboden ontslag uit het kader der beroepsofficieren aangenomen. Artikel 1 van dit koninklijk besluit luidt als volgt :

"Het ontslag uit het ambt dat hij bij het kader der beroepsofficieren van de landmacht bekleedt, aangeboden door :

Luitenant Kiebooms, M.

wordt aangenomen op 1 januari 1999.

Hij gaat op deze datum, met zijn graad en zijn anciënniteit, over naar het kader der reserveofficieren van de landmacht, korps van de pantsertroepen.

Voor verdere bevordering neemt hij anciënniteitsrang als reserveonderluitenant op 1 januari 1988."

2.1. Overwegende dat verzoeker in zijn memorie van wederantwoord het voorwerp van zijn beroep uitbreidt tot het sub 1.3.2. vermelde ministerieel besluit van 7 oktober 1996, dat hij als een "bevestigende weigeringsbeslissing" beschouwt; dat hij vervolgens, in een "aanvullende memorie van wederantwoord", ingediend nadat hij kennis had gekregen van het sub 1.5. geciteerde koninklijk besluit, nogmaals het voorwerp van het beroep uitbreidt, meer bepaald tot de in dat besluit vermelde datum van ingang van zijn ontslag en zijn overgang naar het reservekader -1 januari 1999- en tot de datum van zijn ranginneming als reserveonderluitenant -op 1 januari 1988-;

2.2. Overwegende dat de verwerende partij de tweede uitbreiding van het voorwerp van het beroep ontoelaatbaar acht doordat, enerzijds, een vordering niet kan uitgebreid worden in de memorie van wederantwoord en a fortiori dus niet nadien en doordat, anderzijds, er geen band is tussen het oorspronkelijk bestreden besluit en het koninklijk besluit van 15 januari 1999 aangezien het laatstgenoemd besluit het bestreden besluit niet intrekt of opheft, maar steunt op de vaststelling dat verzoeker nog steeds een ontslag wenste en dat hij sinds juli 1995 slechts twee maanden in de getalsterkte van het leger is opgenomen;

2.3.1. Overwegende dat het ministerieel besluit van 7 oktober 1996 niet gezien kan worden als de bevestiging van het ministerieel besluit van 14 juni 1996; dat het immers volgt op een nieuwe aanvraag tot ontslag van verzoeker, die

ingediend is op 8 juli 1996 en die door de hiërarchie als een op zich staand dossier onderzocht is; dat verzoeker derhalve in het bevestigend karakter van het besluit van 7 oktober 1996 geen grondslag kan vinden voor de uitbreiding, buiten de oorspronkelijke beroepstermijn, van het voorwerp van zijn beroep; dat het beroep tegen die beslissing niet ontvankelijk is;

2.3.2. Overwegende, wat betreft de uitbreiding van het beroep tot de gedeeltelijke nietigverklaring van het koninklijk besluit van 15 januari 1999, dat -los van de procedurele bezwaren die zich verzetten tegen dergelijke uitbreiding- de vaststelling zich opdringt dat de datum waarop het gevraagde ontslag zal ingaan een wezenlijk gegeven vormt van het besluit, zodat de vernietiging van de datum van het ontslag, buiten de instemming van de verwerende partij om, aan het besluit een andere inhoud geeft; dat om die reden het beroep tegen het koninklijk besluit van 15 januari 1999 niet ontvankelijk is;

3.1. Overwegende dat verzoeker, als gevolg van het sub 1.5. vermelde besluit, waarbij hij met ingang van 1 januari 1999 ontslag uit het beroepskader verkregen heeft, definitief het beroepskader van de Krijgsmacht verlaten heeft; dat, met dat gegeven voor ogen en rekening houdend met het feit dat het de wens van verzoeker was om zo snel mogelijk uit het beroepskader van de Krijgsmacht te kunnen treden, de auditeur-verslaggever ambtshalve onderzocht heeft of de genoegdoening die verzoeker aldus gekregen heeft, niet van aard is om hem het actueel belang bij het ingediende beroep te ontzeggen; dat hij tot het besluit gekomen is dat, rekening houdend met de concrete gegevens van de onderhavige zaak, noch de verwijzing naar de geringere anciënniteit die verzoeker, wegens het bestreden besluit, in het reservekader kan doen gelden, noch de verwijzing naar de uit een vernietigingsarrest voor de verwerende partij volgende verplichting om hem op de initieel aangevraagde datum ontslag te verlenen, volstaan om het vereiste belang aanwezig te achten;

3.2. Overwegende dat verzoeker in zijn laatste memorie betoogt dat hij “nog verder dient” in het reservekader zodat de vernietiging van de weigering om

hem ontslag te verlenen uit het beroepskader, die noodzakelijk afspiegelt op de weigering om hem in het reservekader op te nemen, gevolgen zal hebben voor zijn anciënniteit in het reservekader; dat hij ook nog stelt dat hij geen ontslag heeft gekregen op de door hem aangevraagde datum zodat ook op dat vlak hij geen volledige voldoening heeft gekregen en dat het niet uitgesloten is dat er hem retroactief rechtsherstel verleend kan worden; dat hij daaraan toevoegt dat, indien er vóór 15 januari 1999 geen uitspraak over zijn beroep is gevelde, zulks te wijten is aan de tijd die een procedure bij de Raad van State in beslag neemt en er, wegens de discriminatie waarvan hij omwille van dit “external element” het slachtoffer is, reden is om aan het Arbitragehof te vragen of de artikelen 14 (thans artikel 14, § 1) en 19 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State niet strijden met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, wanneer die bepalingen in die zin gelezen worden dat de Raad van State aan een verzoeker het rechtens vereiste belang ontzegt op grond van de vaststelling dat hij in de loop van de procedure met een niet-retroagerende beslissing genoegdoening heeft gekregen terwijl een vernietiging ertoe strekt retroactief rechtsherstel te verkrijgen en terwijl die exceptie niet aan bod zou gekomen zijn indien de Raad van State de zaak onderzocht zou hebben vooraleer het bestuur aan verzoeker genoegdoening gegeven heeft;

3.3. Overwegende dat de verwerende partij in haar laatste memorie stelt enerzijds dat verzoeker in zijn ontslagaanvraag niet verzocht heeft om naar het reservekader over te gaan zodat hij zich nu niet kan beroepen op de negatieve gevolgen die het bestreden besluit kan hebben op zijn loopbaan in het reservekader en anderzijds dat “verzoeker zich wel geschikt heeft in het definitieve en rechtens onaantastbare koninklijk besluit van 15 januari 1999”;

3.4.1. Overwegende dat verzoeker in de loop van de procedure, na een nieuwe beslissing van de verwerende partij, het actief kader van de Krijgsmacht heeft mogen verlaten; dat, aangezien hij op die wijze het voordeel heeft gekregen dat hij met de vernietiging van de bestreden beslissingen nastreefde -weliswaar niet op 1 juli 1996 maar op 1 januari 1999-, de vraag rijst op welke wijze de vernietiging van een of meerdere van de bestreden beslissingen hem nog van nut kan zijn, dit wil zeggen

welk tastbaar voordeel dergelijke vernietiging hem nog kan opleveren; dat het aan de verzoeker behoort om het bestaan van dergelijk bijkomend voordeel concreet aan te tonen;

Overwegende dat, na de vernietiging van de weigering om het door verzoeker op 26 maart 1996 aangevraagde ontslag te aanvaarden, de verwerende partij opnieuw geconfronteerd zal worden met de aanvraag van verzoeker, waarover zij een beslissing moet nemen; dat verzoeker weliswaar niet aantoont en dat uit de gegevens van het dossier ook niet blijkt dat de verwerende partij in het vernietigings-arrest de dwingende rechtsplicht zal aantreffen om hem retroactief tot 1 juli 1996 ontslag te verlenen, maar dat de verwerende partij van haar kant ook niet aantoont dat het voor haar onmogelijk is na een vernietigingsarrest alsnog verzoeker retroactief tot 1 juli 1996 genoegdoening te geven; dat te dien aanzien ook opgemerkt wordt dat de omstandigheid dat verzoeker het koninklijk besluit nr. 2175 van 15 januari 1999 op niet-ontvankelijke wijze bestreden heeft, de verwerende partij niet belet om, door het gevraagde ontslag eerder te laten ingaan, aan verzoeker een bijkomend voordeel toe te kennen; dat, met andere woorden, de verwerende partij niet aantoont dat het uitgesloten is dat verzoeker thans nog ontslag kan verkrijgen vanaf 1 juli 1996 zodat de vernietiging van het bestreden besluit voor verzoeker een nieuwe kans creëert om van de verwerende partij een gunstige beslissing te verkrijgen; dat dan, in het kader van het onderzoek van het rechtens vereiste belang en de daarvan deel uitmakende vraag of de vernietiging aan verzoeker nog een voordeel kan opleveren, de vraag rijst of verzoeker concreet aantoont welk voordeel hij thans nog kan halen uit het vervroegen van de ingangsdatum van zijn ontslag van 1 januari 1999 tot 1 juli 1996;

3.4.2. Overwegende dat verzoeker verwijst enerzijds naar het verwerven van anciënniteit in het kader van de reserveofficieren en anderzijds naar de verhoopte vaststelling “erga omnes en ex tunc” dat hij “op de initiële datum diende ontslagen te worden”;

3.4.2.1. Overwegende dat verzoeker op geen enkele wijze verduidelijkt welk nadeel hij, als officier in het reservekader, reeds geleden heeft omdat zijn overplaatsing slechts op 1 januari 1999 plaatsgevonden heeft of welk concreet voordeel hij op dit ogenblik nog kan verwachten van een mogelijke wijziging van de datum van zijn overplaatsing naar het reservekader; dat dergelijk voordeel ook niet evident is, aangezien het koninklijk besluit van 15 januari 1999 zijn anciënniteitsrang als reserveluitenant, met het oog op verdere bevordering laat ingaan op 1 januari 1988, waarmee zijn loopbaan in het reservekader volledig losgekoppeld is van de wijzigingen aan zijn statuut in het beroepskader;

3.4.2.2. Overwegende dat, waar verzoeker in algemene bewoordingen verwijst naar het feit dat hij geen algehele voldoening heeft gekregen en dat het niet uitgesloten is dat een vernietiging hem dat volledig rechtsherstel wel bezorgt -in welk geval dan erga omnes vastgesteld zal zijn dat hij op 1 juli 1996 ontslagen diende te worden-, hij daaraan geen concreet materieel voordeel verbindt; dat zijn uiteenzetting derhalve alleen gezien kan worden in het kader van de morele genoegdoening die een vernietiging hem kan bezorgen maar dat, bij gebrek aan nadere concretisering ook op dat vlak, het voordeel dat hij nastreeft niet verder reikt dan het eenvoudig onwettig horen verklaren van de bestreden beslissing, hetgeen een indirect belang betreft waarmee de Raad van State geen rekening houdt;

3.4.3. Overwegende dat verzoeker niet aantoont dat de vernietiging van het bestreden besluit hem een tastbaar voordeel kan opleveren dat zich voegt bij de voordelen die hem reeds door het koninklijk besluit van 15 januari 1999 gegeven zijn; dat niet voldaan is aan een wezenlijk bestanddeel van het belang dat de wet vereist om een annulatieberoep in te stellen en er uitspraak te kunnen over doen; dat het beroep niet ontvankelijk is;

4.1. Overwegende dat verzoeker vraagt dat de Raad van State aan het Arbitragehof een prejudiciële vraag zou stellen over de schending van het gelijkheidsbeginsel doordat de Raad van State aan verzoeker het belang bij het annulatieberoep ontzegt omdat het bestuur hem in de loop van het geding met een

nieuwe beslissing genoegdoening heeft gegeven terwijl die beslissing, aangezien zij niet terugwerkt tot op de datum dat het bestreden besluit uitwerking heeft gehad, geen volledig rechtsherstel verleent en terwijl een andere verzoeker, wiens beroep wordt onderzocht vooraleer een dergelijke nieuwe beslissing tot stand komt, de ontvankelijkheidsexceptie van het gebrek aan actueel belang niet tegengeworpen krijgt;

4.2. Overwegende dat, zoals de vraag gesteld is, verzoeker in wezen van het Arbitragehof wenst te vernemen of de Raad van State, wanneer hij -als te dezen- het belang waarvan de artikelen 14, § 1, en 19 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State melding maken als een ontvankelijkheidsvereiste die geldt voor elk annulatieberoep, aldus interpreteert dat een verzoeker, die vanwege het bestuur geen volledig rechtsherstel heeft gekregen, moet aantonen welk voordeel de vernietiging hem nog kan opleveren, die verzoeker niet discrimineert ten overstaan van een verzoeker die dergelijke genoegdoening -nog- niet gekregen heeft en aan wie het vereiste belang om die reden niet wordt ontzegd; dat hij aldus van het Arbitragehof een uitspraak wenst te krijgen over de grondwettigheid van de artikelen 14, § 1, en 19 van de gecoördineerde wetten, zoals de Raad van State die bepalingen interpreteert; dat het Arbitragehof bevoegd is om op dergelijke prejudiciële vraag te antwoorden, terwijl artikel 26, § 2, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof de Raad van State niet van die vraagstelling ontslaat,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De debatten worden heropend.

Artikel 2.

Aan het Arbitragehof wordt de volgende prejudiciële vraag gesteld :

"Schenden de art. 14 en 19 van de Gecoördineerde Wetten op de Raad van State de art. 10 en 11 van de Grondwet, in die zin geïnterpreteerd dat de Raad van State de rechtmatigheid van verzoekers belang tot het vorderen van de vernietiging van de weigering van een vrijwillig ontslag in de loop van de procedure kan ontzeggen op grond van de bevinding dat de aanvraag tot vrijwillig ontslag, voorwerp van het verzoekschrift tot vernietiging, later werd ingewilligd doch zonder dat deze latere rechtshandeling ingang heeft op de aanvankelijk gevraagde ontslagdatum en zonder dat de bestreden akte hiermede ingetrokken wordt en in acht genomen, enerzijds, het feit dat deze exceptie niet zou onderzocht zijn geweest, indien de Raad van State voordien zoniet de grond van de zaak, dan minstens de ontvankelijkheid zou onderzocht hebben, en, anderzijds, het feit dat retroactief rechtsherstel dient verleend te worden?"

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op zeventien februari 2000 en drie, door de IXe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	J. DE BRABANDERE,	kamervoorzitter,
	L. HELLIN,	staatsraad,
	A. VANDENDRIESSCHE,	staatsraad,
Mevr.	V. WAUTERS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

V. WAUTERS.

J. DE BRABANDERE.